

Сучасні світові тенденції розвитку сервісної сфери та їх вплив на систему надання публічних послуг

Серьогіна Т. В., Дніпропетровський регіональний інститут державного управління Національної академії державного управління при Президентіві України

Стаття присвячена вивченню розвитку сфери послуг серед інших секторів економіки. Відзначено особливості розвитку сервісної сфери в період переходу суспільства на постіндустріальний період, підтвердженням чого виступає різка зміна співвідношення долі сфери послуг по відношенню до долі, що припадає на сферу виробництва. З'ясовано, що в основі цих процесів лежать в першу чергу зміни в системі суспільних потреб. Розкрито, що на сьогоднішній день належний рівень процесу товаровиробництва може бути забезпечений лише за умови залучення окремих видів послуг, який отримав назву екстерналізація послуг. Встановлено, що ефективність сучасного господарства в великій мірі залежить від інтеграції сфери послуг із сферою матеріального виробництва. Виявлено, що розширення можливостей в сучасних умовах у сфері надання послуг сприяє розповсюдженню тих типів послуг, за яких не є обов'язковим особистий контакт надавача послуги й отримувача, адже процес може відбуватися в дистанційному режимі. За таких умов розвиток інфраструктури новітніх комунікаційних технологій на сьогоднішній день виступає запорукою успішності в реалізації нових можливостей на ринку. Оцінено вплив глобальних змін і на суб'єктів природних монополій, адже з розвитком технологій створюються передумови для залучення на ринки альтернативних суб'єктів надання послуг. Окрему увагу приділено транснаціональним компаніям, що спричиняють вплив на глобалізацію сфери послуг прагненням до ліквідації бар'єрів з метою поширення масштабів своєї діяльності. Тенденції, які відбуваються в сервісній сфері загалом, неминуче справляють вплив на функціонування системи надання публічних послуг.

Ключові слова: сфера послуг; сектор економіки; суспільні потреби; екстерналізація послуг; інформаційні технології; процеси глобалізації; транснаціональні корпорації

Modern world trends in the service sphere and their influence on the public services system

Seryogina T. V., Dnipropetrovsk Regional Institute of Public Administration of the National Academy of Public Administration under the President of Ukraine

The article is devoted to the study of the development of the service sector among other sectors of the economy. The social way of the vast majority of human history has not relied on the service sector, traditionally the leading role was played by sectors related to the extraction of natural raw materials, the production of products of agriculture and forestry, fishing, etc. According to the so-called three-sectoral model of the economy, these industries were the primary sector of the economy. However, during the transition of society to the post-industrial period, there was a sharp change in the correlation of the share of services in comparison with the share that accounted for the share of production. It was found out that the basis of these processes lay first of all changes in the system of social needs.

It is disclosed that for today the proper level of the process of commodity production can be provided only with the involvement of certain types of services. This process is called externalization of services. This allows the production facilities to optimize their activities, in particular, by attracting legal, accounting, logistics services, etc. It has been established that the efficiency of a modern economy depends to a large extent on the integration of the sphere of services with the sphere of material production. It is revealed that the development of the infrastructure of the newest communication technologies today serves as a guarantee of success in realization of new opportunities in the market of services. In particular, in today's conditions there is a rapid development of those services, for which the personal contact between the service provider and the recipient is not obligatory, since the process can take place in a remote mode. The influence of global changes on the subjects of natural monopolies is evaluated, as the development of technologies creates the preconditions for attracting to the markets alternative providers of services.

Particular attention is paid to transnational companies that have an impact on the globalization of the services sector in an effort to eliminate barriers to scale up their activities. Trends in the service sector in general will inevitably affect the functioning of the public service delivery system.

Keywords: service sector; sector of the economy; social needs; externalization of services; information technology; processes of globalization; transnational corporations

Современные мировые тенденции развития сервисной сферы и их влияние на систему оказания публичных услуг

Серегина Т. В., Днепропетровский региональный институт государственного управления Национальной академии государственного управления при Президенте Украины

Статья посвящена изучению развития сферы услуг наряду с другими секторами экономики. Выделено особенность развития сервисной сферы в период перехода общества в постиндустриальный период, подтверждением чего выступает резкое изменение соотношения доли сферы услуг по отношению к доле, которая приходится на сферу производства. Выяснено, что в основе этих процессов лежат в первую очередь изменения в системе общественных потребностей. Раскрыто, что на сегодняшний день надлежащий уровень процесса товаропроизводства может быть обеспечен только при условии привлечения отдельных видов услуг, так называемая экстернализация услуг. Установлено, что эффективность современного хозяйства в большой степени зависит от интеграции сферы услуг со сферой материального производства. Выявлено, что расширение возможностей в современных условиях в сфере оказания услуг способствует распространению тех типов услуг, при которых не является обязательным личный контакт субъекта оказания услуги и получателя, так как процесс может происходить в дистанционном режиме. В таких условиях развитие инфраструктуры новейших коммуникационных технологий на сегодняшний день выступает залогом успешности в реализации новых возможностей на рынке. Оценено влияние глобальных изменений и на субъектов природных монополий, так как с развитием технологий создаются предпосылки для привлечения на рынки альтернативных субъектов оказания услуг. Отдельное внимание уделено транснациональным компаниям, которые оказывают влияние на глобализацию сферы услуг стремлением к ликвидации барьеров с целью расширения масштабов своей деятельности. Тенденции, которые происходят в сервисной сфере в общем, неизбежно оказывают влияние на функционирование системы оказания публичных услуг.

Ключевые слова: сфера услуг; сектор экономики; общественные потребности; экстернализация услуг; информационные технологии; процессы глобализации; транснациональные корпорации

Загалом, існуючі на сьогодні підходи до розуміння основних категорій системи надання публічних послуг не розкривають особливості її розвитку в історичному ракурсі, що не дозволяє в повній мірі отримати чітке уявлення щодо специфіки її становлення в сучасному вигляді. Беззаперечно, що питання розвитку сфери послуг супроводжувало людство на всіх етапах розвитку, проте суспільний уклад переважної більшості історії людства традиційно спирався ніяк не на сектор послуг.

Традиційно провідну роль відігравали галузі, пов'язані з видобутком природної сировини, виробництвом продукції сільського та лісового господарств, рибної ловлі тощо. Згідно з так званою трьохсекторною моделлю економіки, ці галузі відносяться до первинного сектору економіки [8]. Саме первинний сектор і на сьогоднішній день є домінуючим в економічних системах найменш розвинутих країн.

Технічний прогрес, епіцентром якого виступили країни Європи, припав на кінець

XIX ст. й проявлявся у розробці механізмів із застосуванням нових видів палива, зокрема було розроблено й запущено в широке виробництво двигун внутрішнього згорання. Цей час ознаменувався автоматизацією численних видів виробництв, в тому числі в галузі сільського господарства, створенням конвеєру, нових видів транспорту – залізниця, автомобілебудування, згодом – виробництво літаків. Так само на той час припало будівництво електричних, телефонних мереж, дорожньої інфраструктури тощо.

Створення нових галузей виробництва вимагало залучення капіталу, що з одного боку сприяло формуванню монополій, з іншого – стало передумовою формування міжнародних, які згодом отримали назву транснаціональних, корпорацій. В своїй сукупності технологічні зміни лягли в основу переходу суспільства на індустріальний період розвитку, якому характерне домінування вторинного сектору економіки.

Із середини XX століття знов почали відбуватися зміни в економічній системі й знов

країни Європи виступили в якості піонерів. Зміни виявлялися в збільшенні долі третинного сектору економіки, тобто структура ВВП країн зазнала змін, що відбулося за рахунок розширення сектору послуг. Беззаперечно, що в основі цих процесів лежить цілий комплекс причин, проте одними з найголовніших виступають зміни в системі потреб самого суспільства. Трансформації, що відбувалися в різній мірі в кожній із країн, з одного боку, призводили до зростання рівня якості життя, розвитку інформаційних технологій, ускладненню структури виробництва, з іншого боку, призводили до змін самої людини в цьому суспільстві. Адже зі зростанням рівня освіти, культури, всебічного розвитку особистості природно відбувалася і зміна її потреб і традиційно закладене спрямування економік країн на виробництво товарів вже не могло задовольнити запити суспільства.

Найважливішою закономірністю сучасного розвитку світової економіки є глибинні перетворення в системі суспільних потреб, що супроводжуються експансією сфери послуг по відношенню до традиційно домінуючих сфер в економіці, таких як промисловість та сільське господарство. Варто відмітити, що сфера послуг займає особливе місце в суспільному житті як кожної окремо взятої країни, так і всього світу в цілому. Причому відмічається однотайність підходів науковців відносно ролі в розвитку сфери послуг періоду переходу суспільства на постіндустріальний період, підтвердженням чого виступає різка зміна співвідношення долі сфери послуг по відношенню до долі, що припадає на сферу виробництва у ВВП найбільш розвинутих країн.

Співвідношення між сферою послуг та сферою виробництва товарів не обмежується лише вимірюванням їхньої долі в ВВП країни. На сьогоднішній день спостерігається збільшення ролі послуг і в процесі виробництва, адже досить складно уявити собі такий процес без залучення додаткового ресурсу у вигляді послуг, зокрема проектні розробки, підготовка технічної документації, проведення досліджень (ринку попиту й т. і.) тощо. Такі послуги отримують все більшого поширення й забезпечують належний рівень процесу товаровиробництва, з економічної точки зору це отримало назву екстерналізація послуг. Іншими словами,

«екстерналізація послуг – це явище якісного порядку, й воно не зводиться до механічного переміщення операцій із однієї сфери в іншу, від однієї фірми – в іншу. За рахунок спеціалізації фірма, яка спеціалізується на виконанні визначеного виду робіт, наданні послуг дозволяє більш повно й якісно задовольнити потреби споживачів. Спеціалізація на послугах веде до зростання якості робіт що виконуються, а економія на масштабах (подібна послуга надається значній кількості тих, хто її потребує) веде до відносного здешевлення надання послуг». «Екстерналізація послуг – маркетингова концепція розвитку послуг, послуги засновані на аутсорсингу, пов'язана з появою нових видів і форм сервісної діяльності. Аутсорсингова фірма бере на себе функції щодо надання послуги, задоволенню потреб, які до цього задовольнялися силами самої організації» [10].

Найважливіша закономірність еволюції сфери послуг полягає в тому, що вона розвивається не ізольовано від матеріального виробництва, а в інтеграції цих видів діяльності, й від глибини інтеграції багато в чому залежить ефективність сучасного господарства. Зростання взаємодії й взаємопроникнення речової продукції й послуг іде за декількома напрямками. В промисловості множаться трудові функції, що виражені в формі послуги, неухильно збільшується чисельність інженерно-технічного, адміністративного й т. п. персоналу й ступінь його участі в виробництві речового продукту. У міру зростання виробництва і товарів, і послуг багатократно розгалужуються й ускладнюються міжгалузеві зв'язки цих секторів: у сфері послуг підвищується рівень і якість матеріального оснащення й забезпечення, в речовому виробництві витрати на послуги стають все більш великою статтею загальних виробничих витрат [9].

«Екстерналізація послуг – маркетингова концепція розвитку послуг, послуги засновані на аутсорсингу, пов'язана з появою нових видів і форм сервісної діяльності. Аутсорсингова фірма бере на себе функції щодо надання послуги, задоволенню потреб, які до цього задовольнялися силами самої організації» [10].

Реалізація на практиці основних положень теорії екстерналізації призвела до створення власної ніші на ринку послуг. Це дозволяє виробничим об'єктам оптимізувати

свою діяльність, зокрема шляхом залучення послуг щодо юридичного, бухгалтерського обслуговування, логістики тощо.

За останні десятиліття XX ст. й початку XXI ст. взаємозв'язок двох типів господарчої діяльності піднімається на нову сходинку: в нових технологіях універсального застосування послуги й речовий продукт практично нероздільні, зливаються воедино. Найбільш рельєфно це взаємопроникнення виражено в галузях послуг інформаційно-комунікаційного комплексу, медіабізнесі, видавничій справі. Все більш зростаюче переплетення й взаємодоповнення виробництва товарів і послуг в сучасній економіці – свідчення їх господарської рівноцінності, що позбавляє ґрунту будь-які протиставлення двох підрозділів суспільного виробництва [9].

Якщо говорити про початок постіндустріального періоду розвитку, то сфера послуг на той час зазнала значних зрушень, найбільші зміни спостерігалися в розвинутих країнах. Проте на сьогоднішній день загальна картина дещо змінилася, спостерігається тенденція до збільшення долі сфери послуг в країнах, що розвиваються. Додатковим чинником, що сприяв цьому процесу, виступило скорочення кількості зайнятих у виробничих сферах (промисловий сектор, сільське господарство тощо).

Фактичних даних, які отримало суспільство в результаті науково-технічної революції, що мала місце в середині XX ст., було недостатньо, щоб прогнозувати всі зміни, які сталися в різних сферах суспільного життя. Поза всяким сумнівом, що технології, які почали застосовувати в виробництві, були не просто вдосконаленням існуючих, а ґрунтувалися на принципово нових ідеях, наприклад застосування альтернативних, як на той час, джерел енергії, таких як електрична або атомна. Не стала виключенням і сфера послуг, адже, як виявилось згодом, розвиток телекомунікаційних мереж, швидкодійних систем оброблення інформації сприяли створенню умов для розширення можливостей у сфері надання послуг. Перш за все, це сприяє розповсюдженню тих типів послуг, за яких не є обов'язковим особистий контакт надавача послуги й отримувача, адже процес може відбуватися в дистанційному режимі.

Як засвідчує стрімкий розвиток тих послуг, які надаються дистанційно (наприклад окремі види фінансових послуг), розвиток інфраструктури новітніх комунікаційних технологій на сьогоднішній день виступає запорукою успішності в реалізації нових можливостей на ринку.

На сьогоднішній день є ряд авторів, які, спираючись на стрімкий розвиток інформаційних технологій, відносно до публічного управління виділяють окрему тенденцію: «Розвиток інформаційного суспільства та однієї з його ключових складових – електронного урядування – є сучасною глобальною тенденцією, яка веде до істотних змін у суспільних відносинах та в економіці» [3].

В контексті впливу наслідків технічного прогресу на сферу послуг варто згадати про вплив на природні монополії. При цьому важливо розуміти, що вплив на діяльність суб'єктів монополій має здійснюватися в двох основних напрямках, по-перше, регулювання повинно забезпечити захист інтересів споживачів послуг, які надаються суб'єктами природних монополій, а також недопущення зловживань своїм монопольним становищем цих суб'єктів. По-друге, створення ефективної основи для оптимального функціонування та розширеного відтворення виробництва суб'єктів природних монополій шляхом створення сприятливих умов для повного покриття економічно виправданих витрат підприємств і відповідного інвестування в розвиток виробництва [5].

Питання функціонування вітчизняних природних монополій регулюється Законом України «Про природні монополії», зокрема ст. 5 визначено такі сфери:

- транспортування нафти і нафтопродуктів трубопроводами;
- транспортування природного і нафтового газу трубопроводами;
- розподіл природного і нафтового газу трубопроводами;
- зберігання природного газу в обсягах, що перевищують рівень, який встановлюється умовами та правилами здійснення підприємницької діяльності із зберігання природного газу (ліцензійними умовами);
- транспортування інших речовин трубопровідним транспортом;

- передача електричної енергії магистральними та міждержавними електричними мережами;

- розподіл електричної енергії (передача електричної енергії місцевими (локальними) електромережами);

- користування залізничними коліями, диспетчерськими службами, вокзалами та іншими об'єктами інфраструктури, що забезпечують рух залізничного транспорту загального користування;

- управління повітряним рухом;

- централізоване водопостачання та водовідведення;

- транспортування теплової енергії;

- спеціалізовані послуги у річкових, морських портах, морських рибних портах та аеропортах відповідно до переліку, визначеного Кабінетом Міністрів України;

- захоронення побутових відходів [6].

До останнього часу такою природною монополією виступали національні телефонні мережі, що також з боку держав потребувало розробки механізмів регулювання з метою подолання негативних наслідків, що природним чином могли супроводжувати діяльність такої монополії. Проте поява операторів сотового зв'язку як суб'єктів надання послуг зв'язку сприяла становленню нового ринку й подоланню можливих негативних наслідків від функціонування монополії.

Так, на сьогоднішній день вітчизняним суб'єктом надання послуг залізничним транспортом виступає акціонерне товариство «Українська залізниця», причому «як монополіст об'єктів інфраструктури, що забезпечують рух залізничного транспорту загального користування, впливає на тарифоутворення під час використання вказаної інфраструктури в процесі перевезень пасажирів та вантажу» [7].

Проте максимальне забезпечення територій мережею автомобільних доріг, що, в свою чергу, супроводжується розвитком сфери транспортних послуг, в переважній більшості найбільш розвинутих країн сприяло формуванню політики надання транспортних послуг на ринкових засадах.

Трансформація системи надання послуг за участю суб'єктів природних монополій як

тенденція, спричинена розвитком технологій, в свою чергу виступає чинником змін, зокрема створює передумови для залучення на вітчизняні ринки зарубіжних суб'єктів.

В контексті дослідження питання сучасних тенденцій розвитку сектору послуг своє висвітлення мають знайти питання, пов'язані з глобалізацією, одним із проявів якої виступає діяльність транснаціональних корпорацій. Як зазначають дослідники, головними суб'єктами процесу глобалізації світової економіки є транснаціональні компанії. Саме транснаціональні компанії відіграють провідну роль у розвитку світогосподарських зв'язків шляхом реалізації глобальних стратегій, що поєднують національні, регіональні та світові ринки. В транснаціональні компанії перетворилися всі найбільші компанії світу через те, що окрім експорту товарів та послуг вони зазвичай займаються виробництвом цієї продукції за кордоном, якщо це більш вигідно ніж експорт [2].

Транснаціональні банки як різновид транснаціональних корпорацій не лише супроводжують нефінансові транснаціональні компанії в їхній діяльності, але й відіграють самостійну роль у глобалізації, формуючи величезні потоки цінних паперів і кредитів між країнами [4].

Глобалізація несе для національної економіки позитивні, негативні та двоякі наслідки. До перших слід віднести розширення можливостей для прискорення економічного зростання, до других – спотворення економічного зростання країни, до третіх – посилення її залежності від кон'юнктури глобальної економіки [1]. Явища глобалізації сфери послуг підсилюються прагненням транснаціональних корпорацій до ліквідації бар'єрів з метою поширення масштабів своєї діяльності.

Тенденції, які відбуваються в сервісній сфері загалом, неминуче справляють вплив на функціонування системи надання публічних послуг, тому результати дослідження сприятимуть визначенню шляхів удосконалення сервісної діяльності органів публічної влади. Тому слід зауважити, що розвиток сфери послуг аж ніяк не зводиться до якісних змін, простому перерозподілу ресурсів між різними секторами господарства. Загалом, це процес якісного порядку, в ньому знахо-

дять відображення зростання значення нематеріальних форм виробництва, інтелектуальної діяльності, невідчутних видів суспільного продукту й кардинальна зміна на цій основі місця й ролі послуг в життєдіяльності суспільства.

Висновки.

Суспільний уклад переважної більшості історії людства традиційно спирався на галузі, пов'язані з видобутком природної сировини, виробництвом продукції сільського та лісового господарств, рибної ловлі тощо. Згідно з так званою трьохсекторною моделлю економіки, ці галузі відносяться до первинного сектору економіки. В період переходу суспільства на постіндустріальний період відбулася різка зміна співвідношення долі сфери послуг по відношенню до долі, що припадає на сферу виробництва. З'ясовано, що в основі цих процесів лежать в першу чергу зміни в системі суспільних потреб.

На сьогоднішній день належний рівень процесу товаровиробництва може бути забезпечений лише за умови залучення окремих

видів послуг, що отримало назву екстерналізація послуг. Це дозволяє виробничим об'єктам оптимізувати свою діяльність, зокрема шляхом залучення послуг щодо юридичного, бухгалтерського обслуговування, логістики тощо.

Ефективність сучасного господарства в великій мірі залежить від інтеграції сфери послуг із сферою матеріального виробництва. Виявлено, що розвиток інфраструктури новітніх комунікаційних технологій на сьогоднішній день виступає запорукою успішності в реалізації нових можливостей на ринку послуг. Зокрема, в сучасних умовах відбувається стрімкий розвиток тих послуг, за яких не є обов'язковим особистий контакт надавача послуги й отримувача, адже процес може відбуватися в дистанційному режимі.

Вплив глобальних змін на суб'єктів природних монополій виявляється у створенні передумов для залучення на ринки альтернативних надавачів послуг. Ліквідації бар'єрів на ринку послуг сприяє також діяльність транснаціональних компаній, які прагнуть поширення масштабів своєї діяльності.

БІБЛІОГРАФІЧНІ ПОСИЛАННЯ

1. Булатов А. Современные тенденции экономического развития мира / А. Булатов // Мировое и национальное хозяйство. – 2013. – № 3-4. – Режим доступа: <http://www.mirec.ru/2013-03-04/sovremennye-tendencii-ekonomicheskogo-razvitiya-mira>.
2. Деркач Т. В. Основные направления глобализации мировой экономики / Т. В. Деркач // Научный вестник международного гуманитарного университета. – 2013. – № 6. – С. 103-107.
3. Дзюба С. В. Електронне урядування : опорний конспект лекцій / С. В. Дзюба, І. Б. Жилияев, С. К. Полумієнко, І. А. Рубан, А. І. Семенченко – Київ, 2012. – 264 с.
4. Кони́на Н. Ю. Конкурентоспособность транснациональных корпораций в условиях глобализации / Н. Ю. Кони́на // Автореферат дис. доктора экономических наук. – Москва, 2010.
5. Кузьменко Л. Г. Основні напрями вдосконалення системи регулювання тарифів суб'єктів природних монополій / Л. Г. Кузьменко, С. В. Кузьменко // Наук. зап. НаУКМА. Економічні науки. – 2006. – Т. 56. – С. 67-70.
6. Про природні монополії: Закон України від 20.04.2000 № 1682/III. – Режим доступа: <http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/1682-14/print1458638647725129>.
7. Рудяга І. М. Залізничний транспорт України як суб'єкт природної монополії: господарсько-правовий аспект / І. М. Рудяга // Економічна теорія та право. – 2016. – № 2. – С. 216-229.
8. Растяникова Е. В. Первичный сектор экономики в странах БРИКС / Е. В. Растяникова. – Режим доступа: <http://online-science.ru/userfiles/file/ufizbn8lcpjy5zquwwx62pgrdumkuo.pdf>.
9. Булко О. С. Сектор услуг Беларуси: проблемы и перспективы развития / О. С. Булко. – Минск: Беларуская наука, 2016. – 271 с.
10. Словарь терминов маркетинга. – Режим доступа: http://www.marketch.ru/marketing_dictionary/je/eksternalizatsiya_uslug/.

REFERENCES

1. Bulatov, A. (2013). *Sovremennye tendencii ekonomicheskogo razvitiia mira* [Modern tendencies of economic development of the world]. *Mirovye i natsionalnoe khoziaistvo*, 3-4 Retrieved from: <http://www.mirec.ru/2013-03-04/sovremennye-tendencii-ekonomicheskogo-razvitiya-mira> [in Russian].
2. Derkach, T.V. (2013). *Osnovnye napravleniia globalizatsii mirovoi ekonomiki* [The main direction of the globalization of the world economy]. *Nauchii visnik mizhnarodnogo gumanitarnogo universitetu*, 6, 103-107 [in Russian].
3. Dzjuba, S.V., Zhyljajev, I.B., Polumijenko, S.K., Ruban, I.A., & Semenchenko, A.I. (2012). *Elektronne urjaduvannja* [Electronic Governance]. Kyiv [in Ukrainian].
4. Konina, N.Iu. (2010). *Konkurentosposobnost transnatsionalnykh korporatsii v usloviakh globalizatsii* [Competitiveness of transnational corporations in the conditions of globalization]. Doctor's thesis. Moscow [in Russian].

5. Kuzjmenko, L.Gh., & Kuzjmenko, S.V. (2006). Osnovni naprjamy vdoskonalennja systemy reghuljuvannja taryfiv sub'ektiv pryrodnykh monopolij [he main directions of improvement of the system of regulation of tariffs of subjects of natural monopolies]. *Nauk. zap. NaUKMA. Ekonomichni nauky*, 56, 67-70 [in Ukrainian].
6. *Pro pryrodni monopoliji: Zakon Ukrainy vid 20.04.2000 № 1682/III* [On Natural Monopolies: Law of Ukraine dated 20.04.2000 № 1682 / III]. Retrieved from: <http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/1682-14/print1458638647725129> [in Ukrainian].
7. Rudjagha, I.M. (2016). Zaliznychnyj transport Ukrainy jak sub'jekt pryrodnoji monopoliji: ghospodarsjko-pravovyj aspekt [Railway transport of Ukraine as a subject of a natural monopoly: the economic and legal aspect]. *Ekonomichna teorija ta pravo*, 2, 216 -229 [in Ukrainian].
8. Rastiannikova, E.V. *Pervichnyi sektor ekonomiki v stranakh BRIKS* [Primary sector of the economy in the BRICS countries]. Retrieved from: <http://online-science.ru/userfiles/file/ufizbn8lcpyj5zquwwxht62pgrdumkuo.pdf> [in Russian].
9. Bulko, O.S. (et all.). (2016). *Sektor uslug Belarusi: problemy i perspektivy razvitiia* [Sector of Services of Belarus: problems and development prospects]. Minsk: Belaruskaia nauka [in Russian].
10. *Slovar terminov marketinga* [Dictionary of marketing terms]. Retrieved from: http://www.marketch.ru/marketing_dictionary/je/eksternalizatsiya_uslug/ [in Russian].

Серьогіна Тетяна Володимирівна

Кандидат наук з державного управління, докторант
Дніпропетровський регіональний інститут державного управління Національної академії державного управління при Президентові України
49044, м. Дніпро, вул. Гоголя, 29

Serohina Tetiana

PhD, doctoral student
Dnepropetrovsk Regional Institute of Public Administration of the National Academy of Public Administration under the President of Ukraine
29, Hoholya St., 49044, Dnipro

Email: seregina.dridu@gmail.com   ORCID: 0000-0001-8402-5958

Цитування: Серьогіна Т. В. Сучасні світові тенденції розвитку сервісної сфери та їх вплив на систему надання публічних послуг / Т. В. Серьогіна // Аспекти публічного управління. – 2018. – Т. 6. – № 8. – С. 42-48.

Citation: Serohina, T. V. (2018). Suchasni svitovi tendentsii rozvytku servisnoi sfery ta yikh vplyv na systemu nadannia publicznykh posluh [Modern world trends in the service sphere and their influence on the public services system]. *Public administration aspects*, 6 (8), 42-48.

Стаття надійшла / Article arrived: 06.08.2018

Схвалено до друку / Accepted: 21.08.2018